

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczi-utca 8II sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Minden bajok gyökere.

„Quartett“, Jónás, Brassai és Mentovich „terzett“-jéhez.

II.

M.-Vásárhely, 1871. aug. 8.

Ott álltunk meg, hogy a rémséges párisi commune is az ujabbkori materializmusnak első nagyobb — és vajmi dicső vívmánya!

Lássuk, miként?

Ugyancsak Franciaországban már egy ízben találkoztunk — az 1792-iki nagy forradalom alatt — az emberi lény természeti mivoltát tagadó hydrával; holott akkor még nem hirdették nyíltan a „természet nagy profétái“ a mult cikkünkben felsorolt famozus dogmákat, és csupán a féket vesztett ember állati ösztönei, további igazoló impulsus nélkül, a maguk nyersségében, egyedül léptek az akezióba. Megkísérték akkor, tagadni az istent, tagadni a természetnek — nem a chemia, de a nagy mester által az emberre kiszabott törvényeiből folyó társadalmi törvényeket. És ime, már így is, a szabadság istennője menten és utálatlaltal fordult el a dölyfös elrugaskodott nyomoru emberek által számára emelt szennyos oltárok színhelyétől, és bevonult oda a nemzeti nagyság és dicsőség hazug köntösében: a néptipró zsarnokság...

Zsarnokságnak nevezték és nevezik ugyanis mai napig a monarchiát — még ha alkotmányos is — a pseudo-demokraták, a demagogok és a chablonszerű, émelgyős puritánismussal dicsekvő természettudós urak; pedig e fogalom-határozás abszolút becsesl épen úgy nem bírhat, mint az ellenkező feltevés. Az ilyen zsarnoki kormányformákról mondják továbbá szélitiben az idézett urak: hogy ezek a felvilágosodást nem szívelik; természetesen, mert minél butábbak a tömegek, minél kevesebb tudomásuk van a „természet törvényeiről“, (persze úgy, a hogyan *ők* megmagyarázzák) annál kevesebb önálló cselekvési tehetséggel bírnak, s annál könnyebben lehet őket a jogar és kereszt egyesült igája alatt féken tartani és kizsarolni, etc.

Nos, és mi történik?

A nagy forradalom után kezdett a mostani „nagyszerű természettudomány“ egy-egy tapogató csiga lépést koczkáztatni a világban, s a teremtés öröktitku határtalan műhelyéből egy-egy lehulló morzsácskára szert tenni; ezt is — tudjuk a találmányok történetéből — kevésbé a buvárlatok kiszámított alapján, mint inkább a kísérletek közbeni véletlen kedvezményéből.

Alig volt így három morzsája az új tudománynak: és már kezdte véle vendégelni, nem mint Krisztus a pusztában: hétezer embert, — hanem az egész világot! A pikanteriák vásott innyü kedvelői ettek is belőle, s felettébb pikánsnak találták. A hulladéktól pedig a tömegek csömöröltek meg.

Mert az elég módos és egyszersmind elég okos ember, elolvasta az új „földi meny katekizmusait“, mint valami más ünaloműző olvasmányt. (Gondoskodtak is az élelmes kisebb Dervisek, a mély értelmű dogmákat finom, élczes, fülbemászó regény-alakokba önteni s ilyenek, valamint vándor felolvasások s experimentális hokusz-pokusz

által, jó pénzért nagyban terjeszteni). — Aztán, ha elolvasták, s a szalonokban egy pár estén elviselték, — megint félredobták, elfelejték s tovább éltek épen úgy, mint annak előtte. Legfentebb egy pár netaláni apró skrupulust dobta félre még a souverain „anyag“ élvezeteinek utjából... s aztán ment minden a maga régi útján.

De nem tehetett így az élet- és kenyér-gondal napról napra küzdő tömeg. Ennek, a materializmus dogmái addigi élet-bázisát forgatták fel.

Látván a nyers anyagot, az állatiaságot a legfőbb elv trónjára emeltetni: vajmi szívesen és vajmi könnyen engedett tul-súlyt önnön lényegében a hason elemnek!

Kedves dolog volt, eldobni a türelmet, a kölcsönösséget, a méltányosságot és egyéb szelidebb conservatív természeti tulajdonokat, midőn helyükbe a nyers erő megszerezhetette az anyag minden kényelmét és kéjelmét; és még is, meg lehetett tartani a reményt, e pótolhatlan, nélkülözhetlen szellemi valósságot!.....

Ugy van; hol a haszonleső prédikáló demagnognak ezerre menő politikai gravamene és hazugsága még nem volt elegendő a nép józan számitását megsemmisíteni: ott megadta ennek a halálos döfést a materialista bölcs jós-igéje: „Nincs lélek, tehát lelkiismeret sem létezhetik!“.....

Igy ásta alá a materializmus a társadalmi morált, s lettek a commune tűzakkái, melyeket azután gyermekjáték volt a demagog proziczereknek légbe röpteni!

A ki még kételkedik, hogy a mostani nagymérvű kommunistikus forradalmat első sorban a materializmus idézett dogmái érlelték mai retteg-tető álláspontjára: olvassa el a londoni „international“ programját, s azonnal meg lesz győződve, hogy ennek egész fundamentoma szóról szóra az újabbkori materializmus Alkoránjából van kiürve; az „international“ pedig szentesítette a párisi „communét“!.....

S lám, a „zsarnok“ monarchiák a materializmus fejlődési ideje alatt akárhány esetben üldözöbe vették a „detronizált lélek“ és lelkiismeret hivatási ápolóit: a különböző felekezeti klerust, mely általán vádoltatik, hogy sötétséget terjeszt; s ugyanazalatt a felvilágosodás profétáinak szövétnekeit háborítlanul lobogni engedték mindenha! Vajjon melyik itt a rászédett fél?.....

A hirhedett „ténylegesség dogmája“ nyilvánosságosan, duzzadt vitorlákkal a reakcio, szolgaság és elnyomatás révébe vezet, mert a szabadság nem majmok, hanem emberek számára termett ideál.

Ezek szerint ismételve is kimerjük mondani: hogy az ujabbkori materialisták épen oly jótévői az emberiségnek, mint a demagogok és kommunisták.

Különösen pedig hazánk, Magyarország jelen átalakulási terhes politikai viszonyai között, kétszeres, huszszoros demagogok azon jó urak, kik népeink lába alól most áskálják ki az annyira szükséges lelkiismereti erőt! Nekünk is van szerencsénk egy-kettőt ezen korszakot alkotni vágyó urak közül ismerni; és pedig minden tekintetben a legtiszteletreméltóbb oldalakról; és így valóban, fáj-

dalom és szánakozással vegyült álmélkodás fogja el keblünket, látva e sajátságos munkálkodásukat!

És, ha szabad lenne kérdezni, vajjon miért teszik ezt? Lombosabb, öröközöldebb koszorút remélnék ezen utjukon aratni, mint a minővel a magyar nemzet őket eddigi, nagyobbára épen ellenkező irányu működésükért máris fölékesíté? Avagy hát meggyőződésből cselekszenek?

Talán mindkettőért? vagy egyikért sem!

A bokrosabb koszorút ez idők szerint Magyarország nehezen lesz hajlandó a lelkiismeret tagadóinak halántékaira fűzni. Igaz, hogy a tudománynak nincsen hazája, de a tudósnak igenis azért még lehet....

A mi a meggyőződést illeti, erre az ember egyedül az alapos ismeret által juthat el; az alapos ismeretet pedig, ha egyik ember megszerezheti magának, képes lesz arra hasonló eszközökkel egy másik ember is.

Bennünket a természettudományok már gyermekéveinkben élénken érdekeltek. Hogy is ne hisz nem létezik szebb, vonzóbb tudomány a földön, hol lépten nyomon, a legegyszerűbb természettörvény felfogásánál, nagyobb és nagyobb fényben jelenik meg a még lélekkel bíró ember előtt az alkotó nagysága és véghetlen bölcsesége!... De később, fejlettebb korunkban, különösen nem akartunk a felkapott „nagy vívmányokkal“ szemben primae informationis maradni, s egy egész évtizeden át nagy kedvvel és beható szorgalommal foglalkoztunk azon tudományokkal. Összeolvastuk a hirhedtebb műveket; szereztünk drága pénzen apparatusokat stb. experimentáltunk és tanultunk.

Nem mondjuk, hogy sokra vittük, hisz (kis dologról nagy hasonlaltal szólva) a nagy Liebig maga mondá: „Unsere Wissenschaft erscheint uns gross; und doch, umfasst sie noch nicht ein Atom des Universums!“ Annysira mindazáltal mégis eljutottunk, hogy világos fogalmat szereztünk magunknak e tudományok mai álláspontjáról és hódításairól. Ebből tudjuk, hogy eddig immár száz egynehány ugynevezett „Elementumot“ és anyag-egyedet ismertek fel; de a szerves világban (állat- és növényországban) találtak legnagyobb részének még csak nevet adtak, lényegét még nem ismerik, sőt tulajdonaival sincsenek tisztában, mert az egyik nagyobb vagy kisebb mester ilyen, a másik pedig amolyan leleplezést tesz róluk.... Tudnak továbbá akármiféle anyagot vegybontani, de ugyanazon (nem ásványi) testben, a hányan analysálják, annyiféle alkatrész mennyiséget találnak, s mindenütt marad fenn egy kis „maradvány“, melyről a stereotip kibuvó: „Organische Substanz“ enged a sötétségnek szabad tét.... A ki valaha csak egyetlen egy polemát olvasott vegytani buvárlatokról elismert mesterek között: az tökéletesen tudhatja: mennyire vannak a hirhedett „tényekkel“ és „bizonyosságokkal!“

Ez tehát azon erős alap és széles bázis, melyen legjobb esetben az új proféczia „meggyőződése“ alapulhat! Oh uraim, olyan ez csak, mint a kés éle; s ezen önök egyedül is, csak a tagadott szabad akarat ereje által foglalhatnak libegő állást, nehogy mindnyájunknak helyet adhassanak rajta! Ezért ugyan nincs mit oly igen teli venni a szájukat a „tényekkel“, és bennünket kihívni az önek „tényeik“ megezáfolására! Mert mi könnyebb a világban, az ilyes kihívásnál?! Lássák, mi is épen úgy mondhatjuk Önöknek: Nem is kívánjuk mi, hogy a

„láthatatlan hidon“ átvezessenek bennünket; mi megelégszünk, ha önök nekünk csupán egy darab „atomot“ de csak egyet; egy darab növény sejtet, de csak egyet, és egy milligramm vilánydelejséget, akár sült, akár főve akár nyersen bemutatnak: és mi hinni fogunk önöknek! sőt igérjük, hogy ugyanakkor, a midőn önök a mondott csekély-ségeket bemutatják nekünk, mi cserébe ugyanakkor megmutatjuk önöknek a lélek dolgozó, nap-pali és 'háló-szobáját a testben, s megmutatjuk önöknek azon ajtócskát is, melyen a lélek a halál megjelenésekor a testből kisorsran;... és elvisszük önöket (díjmentesen) léghajón, azon csillagzatba, hol a lélek magasabb, örök életét tovább éli!... és így aztán quíttek leszünk!

Addig pedig ne sajnálják megtérni a mi lelkeinket, valamint hogy mi is megtérjük az önök lelkelenségét; kivált ha saját maguknak monopolizálnák e boldogító „állapotot“, s nem próbálnák a világot, s nevezetesen hazánkat, Magyarországot a dissolutio sivatagjaiba csábítani!

A természettudományok önökre nézve is még, egy beláthatatlan nagyszerű ős-föld, mely a lélektagadási üzelem nélkül is megteremheti az önök számára, a legmagasabb elismerés, jutalom és dícsőség gyümölcseit; úgy is, más irányban is, még igen sokat kell önöknek az élet nemtőjétől az emberiség számára kinyerniök, amíg kiegyenlítik azon tengernyi adományait, melyekkel a rombolás és halál tárházából megajándékozták a világot!

Ezeket elmondani kötelességünknek tartottuk; s hogy evégre nem igen válogattuk a kitételeket, ezt ne méltóztassanak szigorú ellenfeleink sem stilus-hiánynak, sem udvariatságnak magyarázni; mert ime őszintén bevalljuk: hogy mi ezt szabad választásból, szabad akaratból tettük. Tetük pedig azért: mert a mint látni méltóztatnak, hirlapba irtunk, tehát nemcsak az önök, de a publikum számára is; ugyanazon publikum számára, melyet önök is a hirlapi téren kerestek fel tanaik hirdetésével. Nos pedig, lássák, önöknek nem lehet több joguk a publikum legdrágább kincsét: lelki meggyőződését, bármi szaloni nyelven is mistifikálni és megrontani, mint a mennyi jogunk van minékünk, az általunk legalkalmasabbnak talált stílistikával az önök üzelmeit a lehetőségig megzavarni és paralizálni.

Egyébiránt állunk szolgálatjukra!

Rápolty Károly.

TÁRCZA.

Egy „földköstoló“ emiékirataiból.

(Keserves humoreszk.)

II.

G., 1854. augusztus 4-én.

Hej, nagyon jól ismerte az öreg Homeros nemcsak az Olympust, de a földet és ennek furcsa tallatlan két-lábuját: az embert is, mikor a „Muzsák“ hivatali poszt-jait csupa szépséges fehérnépekkel restellálta be! Nagy igaza volt; ime, rajtam is betelik.

Olyan fáradt vagyok mint a szappanyos-tepertyűn elromlott szaglászó kopó, amelyik három nyomot visz egyszerre a szomszéd vármegye havasain keresztül, s mikor negyednap este haza kerül, éhségében még a gazdáját is megugatná... Huj, de csunya, ocsmány határa van ennek a fránya falunak; nem csudálom, hogy az embere, meg a háztája is mind olyan kusza, mint a határ-párczellájai...

Hhú, — s milyen meleg van még most is, pedig már fenragyog a vacsora csillag... kérdés, „vacsora“ csillag-e? Nos, én mindezek mellett, ellen, — vagy okáért: napló íráshoz érezhetek kedvet!... Oh nagy Homeros! oh Muzsák, ti szeszélyes leányok! Nektek könnyű, ti nem kérditek, van-e még bőr a lábom talpán? ettem-e már ma valamit? szomjuzom-e? és épen a ti ambróziátokat szomjuzom-e?

De mire is kérdezősködjete!

Hisz tudjátok, mert ez a ti policziátokhoz tartozik, — hogy igenis, szomjuzom... nem ugyan ambróziát, hanem inkább Trandafirát, a vajjal kent hajju, lötyögős hasu Nyikodim „tuluhordó“ *) kőkényszemű leányának a csók-ját...

Nem tagadom, hogy emellett jól elkelne most nálam egy üveg behűtött borvizes borocska, s elesűszné mellette egy sült malacz is az utolsó kis körmög...

De nézzünk ki a „konyhára“, mit kotyfelt össze Nyikodinné asszony, kinek, ma már elem képzeltető bájjait helyettesíteni: egy orresiptető okulás van hivatta, s melytől hangja egy dundyszerű andalító resonanceot kap.

*) „Tuluhordónak (toll-hordozó) nevezik csiki tájszólással a volt kataszteri fölvételeknél főszereplő „ügyvezetőt.“

Szekelyföld.

Marosszéki képviselő-bizottmányának f. é. aug. 3-án tartott gyűlése.

(Folytatás.)

Bereczki S. kéri, hogy miután a Jenei Dénes marosszéki törvényszéki ülnökkel való conflictussa, — melynek következtében a bizottsági tagságról egyelőre lemondott — ki van egyenlítő, és pedig oly módon hogy nevezett ülnök a városi rendőrség előtt sértő állításait visszavonta, s így nincs többé akadály állásának elfoglalására, tehát kéri hogy az ülés megkezdése előtt állásába visszahelyeztessék.

Feltétele levén a lemondás, eként visszafoglalhatja előbbi helyét. Berenczei sem tudta megállani, hogy legalább annyit ne szóljon, hogy az ilyen dolog nem ide tartozik.

A társhatósági átiratok és kérvények egy bizottságnak adatnak, melynek tagjaiul Ilyés, Dósa E. Magyarai és Szilágyi jegyző nevezetnek ki.

A belügyminiszter rendeli, hogy a megyerendezési tervező munkálatok pontonként egymástól elkülönítve két-két példányban készíttessenek el, de egyszerre terjesztessenek azok föl. A gyűlés tudomásul veszi, s igyekszik a leirat tartalmának eleget tenni.

Ezután a 40-es bizottság munkálatai vétetnek elő, s előbb a küldöttség terjedelmes jelentése, azután pedig ama paragraphuslabyrinth alvástatott fel a 3 jegyző, s még egy más segédkező egyén által is, felváltva, melynek végehozzá alig volt, s mely alatt a nagy számú és szép közönség természetesen csakhamar lepadott.

A bizottsági előleges jelentés után — melyben a megyei közigazgatásra nézve megállapított összegnek elégtelensége nyomatékosan mutattatik ki — a következő rendezési javaslatok olvastatnak.

1) A járásek mikénti felosztása iránt. Ebben a bizottság a mostani 8 járást fentartani kívánja, de az abodi és nyárádgyálfalvi járásek területi beosztására nézve változtatást javasol, t. i. ezek helyett a nyárádgyálfalvi és vajai járásek lennének alakítandók, az előbbi 15, emez 18 községgel, s csaknem egyenlő lélekszámmal.

2) A bizottság tagjait választó kerületek alakítása iránti javaslatból kiemeljük, hogy Marosszéknak 127 községe 30 választó kerületbe lesz beosztva; a 8 járásban együtt van 9735 választó, s a bizottságnak lesz 80 választandó tagja. A 30 választási központ, s a kerületekre eső illeték azaz általuk választandó bizottsági tagok száma itten következők: Szováta 2, Sóvárad 2, Kibéd 3, Makfalva 3, Erdő-sz.-györgy 4, Selye 2, Magyaros 2, Bere 2, Ny.-szereda 4, Sz.-Háromság 4, Harasztkerék 3, Vaja 2, Fintaháza 4, Köszvényes-Remete 2, Mikháza 4, Márkod 2, Hodos 3, Csikfalva 2, N.-Ernye 2, Székes 2, Kebele 3, B.-Madaras 4, Folyfalva 3, Kakasd 2, M.-Csávás 4, M.-Kölpény 2, Csittszentivány 2, M.-Panit 2, M.-Bánd 2 és M.-Madaras 2.

3) Olvassatik a tisztikar, segéd személyzet és szolgálk száma; hatásköre és teendői, valamint fizetésük menyiségének megállapítása iránti javaslat, melyekre legközelebb visszatérünk, s ezuttal csak annyit említünk meg, hogy

Jobb nekünk itt benn a házban, mint odakinn a konyhán. Így legalább nem látjuk, hogyan mosogatja a tegnapi lenmag olajba rántott káposztától a lábas szélét főzés közben Dotyia asszony... jobb nekünk nem is tudni, hogy mi fő abban a tisztaszélű labosban... Már akármilyen fő benne, — megfogunk ismerkedni egymással: a lábos tartalma és az én étvágyam; s azután: vagy szokunk, vagy szokunk!

Jaj, milyen parázs szeme van ennek a Firának!... Valjon ő főzi azt az izét?... Így már tudom, hogy jó lenne, még ha kovakó lenne is, úgy meg kéne annak puhulnia mint a cseppentett vajnak!

Hátha ő főzte? vagy legalább keverintett benne? Ugy kell lenni, hisz azért ült ott bizonyosan a gőczon; anyja most avatja be őt a főzés mesterség magasabb titkaiba... Szegény leány! jó szakácsné már nem lesz belőle! de jó szerető?... azt hiszem, ez tudna lenni ha —

1854. augusztus 5-én.

Ez már csakugyan kutya egy strapáczió!

Nem elég, hogy senki sem tudja, vagy nem akarja tudni a földje metáját, és minden harmincz földön áll egy vén asszony, pulya, golyvász vagy gyermek, aki még a szomszédját sem ismeri, — hát még ez a vén vecsernye duunyogó Nyikodim is óraszámra elbosszant a „román ortográfia“ magyarázataival! Azt a két szót, hogy: „székér széna“ nyolez nap óta, amióta a kaszálókát mérjük, — mindennap másképp írja; „kár gye fun“, „ear die fun“, „caru de fean“ stb. stb. ez borzasztó! S ezzel naponta pár órát lopja el a vén fuszujkaszák, de azért a 300 párczellának meg kell mérve lenni mint a halálnak, mert nem akarok „Abczugot“ kapni... (Abczug: főnév, Nagy Betűvel írják; hűtyű! maholnap tudok már németül, s még ur lehet belőlem!)

Ne volna csak Fira az ő leánya, aztán meg volna csak más írástudó még a faluban, — már rég „Entlassottattam“ volna a bikficzt, ki szundikálva már tizenhat lánczot is kiolvasott a tiz jelző szögéből...

Szerencse, hogy holnap bevégezem ezt a veszett hephupás határt, amit többet szánt a fürgeteg mint az eke! (Kuttya meg a... ez már költői passus volt!...) De mit beszélék bolondot! Hogy szerencse volna?...

Hiszen ez a Fira nem tartozik a „Katasztrál-ferband“-hoz... s ez itt marad, mikor én innen tovább megyek... pedig még — hej!

Hej — hej!...

Uszád.

(Folytatása köv.)

Marosmegyének közigazgatása e terv szerint 31,517 frtba kerülne, mint a mi jelenleg folyosítva van.

Ilyés J. külön-külön kéri tárgyalatni a felolvasott és olvasandó javaslatokat; a főkirálybíró azonban megjegyzi, hogy a 8 tervezet a 40-es küldöttség egy és összetartozó munkáját képezvén, egyszer valamennyit fel akarja olvastatni, mert az előterjesztés már is el van késve.

Ezen közbeszólás után háborítlanul olvastatnak még 5) Az állandó választmány szervezése.

6) Az árvaszék és ügy közlegeinek teendői iránti javaslatok.

7) A választók névjegyzék következtetése volna, mi ugyanaz lévén az 1869-ki követválasztók lajstromával, nem olvastatik fel, Nyáradi J. azonban felszólamlott, hogy az időközben elhaltak iránt ohajtana felvilágosítást nyerni, merta választó kerületeket is a halálozás folytán kevesbületre való tekintettel kellett volna megalakítani. A dullóbiztosok már kaptak utasítást az elhaltak kipuhatlása iránt. — Végül:

8) A virilis, vagyis személy szerinti szavazási joggal bíró bizottsági tagok javaslatbáhozott névjegyzéke olvastatik fel — mit jövő számunkban önállóság közlendünk.

Mindezen bizottsági munkálatok általában a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatnak, a részletes meg vitatás pedig holnap azaz augusztus 4-én déltől 9 órára tüzetik ki.

Délután az időközben megírt segéd dullóbiztos állomás betöltése iránti szavazatok szedetnek be; az eredmény szintén a következő napi ülésben fog kihirdettetni.

(Folytatása köv.)

Szekely-keresztur, július 31.

Motto:

„Boczi járjon mezőre, gyermek iskolába!“

Ezt az öreg Arany bácsi igaz hogy szépen elénkelte; de hisz népünk is már világosodott annyira, hogy tudja, miszerint nem mind szent irás az a mi nyomtatva van. Természetes aztán, hogy mihielyt a mező annyira zöldül: elindul a boczi, meg a gyermek ki a zöld mezőre és pajta, iskola üresen marad. Istánbát meg Erzsók asszonyt pedig nincs emberi kerestény, ki meggyőzze arról, hogy saját maguknak és kedves gyermekeiknek használnak azáltal, ha Pistikát, meg Erzsikét nem küldik erőszakkal borju- és libaörzsre, hanem engedik iskolába járni, hová — ha arraval tanító vezet az iskolát — mint élő példák tudnám megmutatni, sokkal örömebb mennek a gyermekek, mint a mezőre. Hiába gyűjtjük föl az iskolából elvont gyermekek saját szülőik épületeit — mint ez itt közelebbről történt — hiába alakulnak 5—10 éves gyermekekből álló pipa-, kártya-kompaniák (tény), mintegy demonstrálni akarván a szülői gondatlanság ellen: azért annyira vagyunk jutva, miszerint az itteni tanítóképezde igazgató-tanácsa is komolyan gondolkodik arról, hogy mint a iskolájába, jövő évre csak olyan gyermekeket fogad be, kiknek szülőik váltóval kötelezik magukat arra, hogy gyermekeiket a tanító lejártá előtt az iskolából kivonni nem fogják.

En istenem, hozd el már a községek rendezésének nagy apját, hogy olyan községi előljáróink legyenek, kik, mellékes tekintetekből nem lanyhaskodnak a törvények végrehajtásában!

Ad vocem: képezde... Mult hó 23-dikán délután volt a képezdei ifjuság önképző körének zárünnepélye, mely egymással váltakozó ének-, szavalmány darabokból és népnevelés körébe tartozó felolvasásokból állva, meglehetősen hü képét nyújtotta a képezdei növendékek egy évi működésének s jövőre nézve még nagyobb reményekre jogosította a szép számmal egybegyűlt közönséget. Különösen kiemelendőnek tartom az énekdarabokat (Béka kantate: Hennigtöl; népdalegyveleg: Zimaytól; Szózat: Mester K.-tól — kedvenc veszzőparipája minden kezdő dalárdának —), melyeknél a betanítás és meglepően szabatos előadás érdeme N. F. egy éves képezdei növendéké, kit méltán nevezhetni a képezde ez évi énektanítójának. Jövendőben ki fogja helyét betölteni: nem tudom. — Mi a felolvasásokat illeti: azok megütötték, a mértéket, de elvont tárgykunál fogva a közönség mulattatására nem szolgálhattak. E körülmény azonban nem jogosított fel senkit arra, hogy unatkozásának szomszédjaival folytatott hangos tárgyalásban adjon kifejezést. Egy tanítézet ifjuságának ilyenmü ünnepélye nem a közönség mulattatására szánt előadás. A mely intézet ifjusága komoly irányu ünnepélyeivel ilyen hatást hajhász: nem méltó az a meghallgatásra; és....

Hogy már egy füst alatt mindent elmondjak, megemlékszem még röviden, a képezdei ifjuság vizsgáiról, melyeknek rendét az erdélyi lapok annak idejében közölték volt.

Röviden ki lehet mondani a növendékek feleleteiből elvont tanulságot: „a növendékek nagyon sokat tanultak, de nagyon keveset könyvnélkülnönek.“

A vizsgákat az összes ifjusággal tartott zene-, ének- és tornagyakorlati mutatóványok zárták be. Amaz előbbiekről — őszintén megvallva — jobb ha hallgatunk; ez utóbbiak közül kiemelendőnek tartunk néhányat u. m. B. D. ngróruddal tett mutatóványait, K. T. kuszását, mindenek fölött pedig S. A. korlátos és a tornatérén véghezvitt egyensúly-mutatóványait, melyek testének majdnem vételekig vihető hajlékonyságáról tesznek bizonyosságot, és bennünket azon ohajtás nyilvánítására bírnak: vajha a v. és k. o. minisztérium az ilyen tehetségeket kiváló figyelemmel kísérrné.

Vasárnap történt az érdemsorozat felolvasása, melyből azt a kiváló tanulságot vontuk el, hogy a képezdénél nem valami könnyű dolog kalongya számára érdemelní ki a „kitünőket.“ Magam is a módó vagyok, hogy inkább szeretem, ha a tanárok e tekintetben kissé

fukarok, mint ha pazarok, mert az ilyen számlát utoljára is a társadalomnak kell megfizetnie

A vizsgálat fázisait egy ebéd fejezte be melyre báró G. G. mint egyik — de fázisatlanságára nézve méltán legesleges — tagja a képezdei igazgató-tanácsnak, hívta meg a vizsgáló bizottmány tagjait. Ha a di-szes ebédén ott lenni szerencsém lett volna: egy nagy-szerű toasztot írnek a nemes bárónak; így meglegszem azzal, hogy őt, mint követésre méltó, és nem épen szükségfeletti példát, előtérbe állítsam.

Alig ült el a por, melyet a Kereszturból kivonuló leendő tanítók vertek föl, egy más porfölleg támad, mely póttanfolyamra jelentkezett meglett s részben meg is élemedett tanítók megérkezésének hírnöke. De ezekről később.

S.....s.

Értesítés.

A sz.-kereszturi állami tanító-bépezdében folyó évi szeptember 27. 28 és 29-ik napjain tanító-képesítési vizsgák fognak tartatni. E vizsgákra jelentkezhetnek

a) Azon tanítók és tanítónő jelöltek, kik a tanító-képezdében a három évi tanfolyam bevégezése után egy, legfeljebb két évet gyakorlati tanítással töltöttek.

b), Kik a népiskolai törvény keletkezése előtt már gyakorló tanítók voltak.

c) Végre azok is, kik magukat a tanítóságra magán uton képezték.

E vizsgákra jelentkező folyamodványát Antalfi Károly tanfelügyelő urhoz nyújtja be s köteles ahoz csatolni keresztlevelét, tanulmányairól és eddig folytatott pályájáról s erkölcsi magaviseletéről szóló bizonyítványait.

Továbbá a nevezett képezdében a rendes tanfolyam folyó évi október 1-én megnyitandó első évére felvétetnek oly ép testű növendékek, a kik a 15-ik évet már meg-hatadták s iskolai bizonyítványt képesek elémutatni a gymnasium, reál- vagy polgári iskola 4 első osztályából, vagy ezeknek tárgyaiból (a latin és görög nyelvet kivéve) a felvételi vizsgának alávetik magukat. A folyamodások a képezde igazgatóságához czimzendők s keresztlevellel, orvos és iskolai bizonyítvánnyal ellátandók. Ingyen köz-tartásra vagy ösztöndíjra az intézet mult évi növendékei is újra pályáznak. Folyamodási határidő szeptember 25-ik napja

Az igazgató tanács augusztus 1-én tartott üléséből.

Sándor Mózes,
másod tanfelügyelő.

Helyi dolgok.

== Szilávy m. kir. földmívelési-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, ő nmtga. mult pénteken este érkezett városunkba, s másnap azaz augusztus 5-kén már tovább is utazott a Székelyföld belsejébe. Az itt töltött estén csodálkozását nyilvánította ő Nmltga. a városi képviselő-testület tanácskozási módja fölött, melyen kutya is szokott szerepelni, s a miről tudomását az utközben olvasott „Székely Hírlapból“ merítette.

— A m.-vásárhelyi takarékpénztárnak 1871. július havi üzletforgalma.

Bevétel:	
Pénztármaradvány a mult hóról	22647 frt 23 kr.
Tak. pénztári befutók 84 főlől	52177 „ 91 „
Visszafizetett váltók	112970 „ — „
„ előlegek	1182 „ — „
„ zálogkölsönök	926 „ — „
Befizetett kamatok	2264 „ 31 „
Különt. illetékek	985 „ 67 „
Részvényátíratási díjak	4 „ — „
Megtérített kezelési költségek	33 „ — „
Késedelmi kamatok	3 „ 53 „

Összesen: 193193 frt 65 kr.

Kiadás:	
Betét visszafizetés 50 félnek	16173 frt 10 kr.
Leszámitolt váltók	94856 „ — „
Előlegek értékpapírokra	635 „ — „
Zálogkölsönök	517 „ — „
Kifizetett részvény osztalék	342 „ — „
Kezelési költségek	46 „ 9 „
Tiszti fizetések	183 „ 32 „
Igazgatási költségek	46 „ — „
Vizleszámitolt váltók	29600 „ — „
Értékpapírok	40 „ — „
Királyi adó	400 „ — „
Pénztármaradvány	50355 „ 14 „

Összesen: 193193 frt 65 kr.

Maros-Vásárhelyt, 1871. július 1-én.

Z. Dr. Knöpfler V. Jenei Albert Rápoly Károly
igazgató. könyvvezető.

== A vegyes hireink közt olvasható levélbényeg-történetek alkalmából felemlítünk, hogy városunkban is van egy szeretetreméltó szép kisasszonyka, ki a nagy-szerű humanitási czéltól áthatva, egész lelkesültséggel és buzgalommal foglalkozik az elhasznált levélbényegek összegyűjtésével (Tudunk szerint rabszolgák megváltására fordítatik.) A fáradhatlan kis gyűjtő ez év tavaszán 8000-et, s e héten újból 15,000 darab hírlap-bényeget indított utnak fölfelé a központi gyűjtőhelyek egyikére.

== Az alakulás nehézségeivel vajdó helybeli uszoda-egylet több részvényesének ismételt sürgetése folytán egész illemmel felkérjük a nevezett részvénytársaság ügyeinek illető kezelőit, hogy a társulat alakulásának jelenlegi stadiumáról, a betölt részvényösszegek mennyiségéről, és annak gyümölcsösztetési módjáról, az illetők megnyugtatósa végett e lapok hasabjain pár sornyi felvilágosítást, illetőleg kimutatást közölni sziveskedjenek.

== Jégverés. Szombaton este felé baljóslatu fekete fellegek vonultak el a városunk fölötti láthatár délkeleti részein, melyeknek igen sok buslakodó bámuloja volt. A bú és roz sejtetem nem volt alap nélküli, mert a barna hasu felhők földig le nyuló pászmáikban gonosz jegesőt rejtettek, mely a városnak kakasomb nevű erdőjétől kezdve K.-Sz.-Miklós, Bodon, Koronka, Agárd, a jeles bort termő Baczka-Madaras felett vonulván el onnan a hegyek ormain Moson felé vonult, s mint egy 10 falu határát és a városi határ egy részét kissé nagyobb mértékben elervén, a kúntalált termést jobbra teljesen megsemmisítette. A mezőn kün kapott némely munkást megsebesítettek és véreztek a nagy jégsemeztől, míg valamely mentő tárgy alá rejthették volna magukat.

== Res nullius. Gonosz pletyka kis város ez a miénk! Ime, elég csöndben és elég férehelyt történt, s mégis szeltiben beszél a következő kis bolondságot, mint megtörtént tény; s miután tréfássága mellett még egy kis adalékot is nyújt hazánk és in specie városunk chanaáni bővelkedéséről, hol „uratlan“ jószágok is találhatók, nem átaljuk mi is „egy napra“ megörökíteni. Két hivatalnok együtt lakott; a közelebbi napok egyikén míg hivatalos kötelesegeik teljesítésében buzgolkodtak, megjelent szállásukon valamely peresfél, s az „urfi számára“ egy pompás verőmalacot hagyott ott. A hazakerülő hivatalnokok mindenike magának követelte a malacot. A tulajdonjog eldöntéseig egy nagy cseber alá rekesztették a vitás tárgyat, de a virgonez állat megugrott a különös fogdából s a szomszéd kertbe menekült. A szomszéd pedig jónak látta a vita eldőléséig a felfogott állatot szépen kisütni. A hivatalnokok észre vevén a dolgot, követelték vissza a malacz-pecsenyét; a szomszéd azonban megtagadta a kiadást, mert a kóbor malacznak tulajdonképen bizonyos gazdája sem volt, mintán ennek szerzési jogezimét egyikök sem tudja kimutatni, ő mint „res nullius“ occupálta azt.

== A városi képviselő testület f. hó 5-én tartott közgyűlésében kimondotta hogy a Vásárhelyt felállítandó polgári iskola javára már korábban megszavazott 4000 frtot annak évenként kiadni kívánja, sőt a nevezett iskola 3 és 4-ik osztályainak felállítását után, azok fentartási költségeiről is, valamint a tanoda helyiségéről, egy polgári iskola kívánalmaihoz képest fog gondoskodni.

KÜLFÖLD.

Legújabb távirati hírek:

— Versailles, aug. 1. A nemzet gyűlés tegnap ülésében a departementalis tvjavaslat harmadik olvasásánál ismét megújult a vita a departementalis bizottságok felállítását elrendelő II. czik fölött. Louis Blanc a dep. tanácsoknak és bizottságoknak adandó jogok ellen kel ki, mint a melyek a francia egységet szétbonják. Utána még többen szólottak e tárgyról.

— Páris, aug. 1. A legitimisták két ágát Dupanloup orleansi püspök készül egyesíteni. S hallomás szerint a párisi gr. levelet is intézett már Chambord grófhhoz, melyben őt Franciaország jövőendő királyának tekinteti s a család fejeként üdvözlí.

— Madrid, aug. 1. A spanyol Bourbonok legközelebb összejövetelt tartottak, melyen II. Izabella találkozott nővérével, Montpensier hg. nevével, s egy családi szerződést írtak alá, mely szerint Alfons austria herczeg Montpensier leányával Mercedessal jegyeztetnék el.

— Berlin, aug. 1. A kőművesek munkaszünetelést tartanak s bizottságuknak elnökét a kormány elfogatta, mivel ez azon nyilvános felhívást intézte a munkásokhoz, hogy a nem strikelos szerszámaikat szedjék el.

— Lemberg, aug. 2. Hohenwart megígérte a gácsországi reihrsradhi képviselőknak, hogy a galicizai tartománygyűlést nem oszlatja fel.

— Bukarest, aug. 2. Károly Fejedeleme néhány napi felüdlésre a Kárpátok közé a linia zárdába rándult.

— Berlin, aug. 2. A francia foglyok tömeges hazaszállítására nyolcz nap óta be van fejezve s már pusztán csak a büntetésül letartóztatottak és a betegek vannak német területen.

— Páris, aug. 3. A kormány az illető bizottsággal abban álapodott meg, hogy a departementi tanácsok elnöksége mindenkor a legáltalános tagra ruháztassék s a községekre való felügyelet a municipális törvény revide-aliságig az államnál maradjon.

— Bécs, aug. 5. Favre visszalépése előtt jegyzéket küldve Berlinbe, Trochu vádjait Bismark ellen desavoulálja s kijelenti, hogy a porosz-francia viszonyok csak akkor lehetnek egészen barátságosak, ha az annectált részeket Németország kiadja. A porosz megszálló sereg 500,000 emberből 150,000-re szálíttatott le. Olaszország Versaillesból igen barátságos nyilatkozatokat vett. Az angol parlament aug. 19-én elnapoltatik. IX. Pius pápa beteg.

VEGYES.

— Pályázat. A kolozsmonostori m. kir. gazdasági-tanintézetnél folyó év november hó 1-ével betöltendő 12 állami alapítványi és 8 intézeti szabadhelyre ezennel pályázat nyitattik. Az állami alapítványi helyekért csakis az erdélyi s kapcsolts részekben született, az intézeti szabadhelyekért ellenben a magyar korona országai bármelyikében született ifjak pályázhatnak. Felvételi feltételek: leg alább 17 éves kor s 6 gymnasiumi vagy 4 reál iskolai osztálynak kitűnő sikerrel lett bevégezése; munkára képes egészséges testalkat s jó erkölcsi magaviselet. Az állami alapítványi helyekért folyamodók folyamodványaikat iskolai és szegénységi bizonyítvány, az intézeti szabadhelyekért folyamodók viszont iskolai és szülők vagyoni állásáról szóló bizonyítvánnyal kötelesek ellátni. Az állami alapítványi helyekre befogadott ifjak az erdélyi országos

alpból évenként 150 frt segélyben részesesülnek, s ez összegért az intézetben convictusszerű berendezés mellett mosáson kívül minden ellátásban. Az intézeti szabadhelyekre felvett ifjak viszont évenként fizetendő 150. frtért az állami segélyben részesülő ifjakkal egyenlő ellátásban részesíttetnek. A folyamodók folyó év augusztus 25-ig a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához Kolozsvár külmonostor utca 57 sz. nyújtandók be. Kolozs-monostor 1871 július hó 26-kán. Az igazgatóság.

— A maros-ludasí kisegítő pénztárnak 1871. július havi üzletforgalma.

Bevétel:

Mult havi pénztár maradvány	255 frt 16 kr.
Részvény befizetés	55 „ — „
Havi takarékbefutók	49 „ 29 „
Tőke-befutók	2606 „ 18 „
Kamat jövedelem	37 „ 46 „
Kezelési illetékek	11 „ — „
Összesen:	3014 frt 48 kr.

Kiadás:

Tőkekihelyezés	1897 frt — kr.
Kezelési költségek	21 „ — „
Leiratás	100 „ — „
Pénztár maradvány	995 „ 48 „
Összesen:	3014 frt 48 kr.

Maros-Ludas, 1871. július 31-én.

Hantz Pál, Kazacsai Antal, Nyerges József,
aligazgató. könyvvezető. pénztárnok.

— A honvédelmi miniszterium már kibocsátotta rendeletét a törvényhatóságokhoz a katonai beszállásolásoknak laktanya építése által leendő megszüntetése iránt. Felszólítja ebben a törvényhatóságokat, sz. kir. és mezővárosokat és községeket, hogy a beszállásolás nyomozató szorgalma alóli felszabadulásukkal nyújtandó nagy horderejű előnyök és könnyebbségek elérése végett a kívánt költségeknek egybegyűjtését és építkezéseket eszközöljék és a kormányt ezen közérdekű ügyben segítségk, mire nézve részletes utasításokat tartalmaz a rendelet.

— Berlinben ötezer kőműves megszüntette a munkát. A szünetelők a passiv ellenállás kitartására dolgozó társaik által naponként 15 ezüst garas segélyben részesíttetnek s most csak az a kérdés, vajjon ez a segítség mikor apad meg s az ellenállás megindítja-e az építőmestereket. A grázi munkások már hetek óta zavarognak és szünetelnek, a gyárak roppant kárt szenvednek s kénytelenek voltak több megrendelést visszautasítani.

— Modern házasság. Két fiatal ember, kik a legszorosabb barátságban álltak egymással elhatározták hogy másképp meg nem nőülnek, ha csak két nővért nem vehetnek el. Kerestek, leányúzóba mentek — hiába, nem találtak két nővért, kik hozzájuk mentek volna vagy ha találtak, ők nem akarták elvenni, nem találván bennük a szükséges qualificatiót. Végre azon gondolatra jöttek, hogy jó lesz a hírlapokban egy házassági ajánlatot jelenettni, hogy nékik egyszerre két feleség, két nővér kell. Az ajánlatot nem reszkírozták hiába, mert csakhamar jött még távol vidékről is temérdek levél és fénykép; s a legkülönösebb a dologban az, hogy többnyire maguk a papák és mamák küldték be alkalmasint, mert örültek hogy egyszerre két leányukon is tudhatnak. E sok közül aztán a két ifju csakugyan választott 2 szeretetreméltó leánykát, kikkel a legpompásabb házsaéletet élik.

— Nagyszerű lóvásárlás Farneciaország számára hazánkban. A „Gazette de Coloquo“ szerint a francia kormány lépéseket tett, hogy Magyarországon a francia lovasság számára 40,000 lovat vásároltasson.

— Tekintélyes virilis tagok. Pozsonyban is öszszeírták a legtöbb adót fizetőket; a névsorban igen nyomatékos nevek fordulnak elő. Így látjuk, hogy herczeg Pálffy fizet 67,454 frt, Pálffy János gr. 48,336 frt, Zichy Ferencz gr. 34,704 frt, Károlyi Alajos gr. 40,130 frt és Eszterházy Antal gr. 14,769 frt királyi adót.

— A volt székely huszár családok meghatalmazott képviselői július 23-án egy népes gyűlést tartottak Háromszéken, Gidófalván, Zsigmond József elnöklete alatt a „lóbeszerzési pénzalap tárgyában. Jegyző Ince György volt. Az ülés higgadtan, a legszebb rendben folyt le; tárgya volt ez ülésnek egy terjedelmes felirat az igazságügyminiszterhez, melyben az illető családok kellő higgadsággal kifejtik a lóbeszerzési pénzalap visszaszáda körül szenvedett jogsérelmüket, s a helyi viszonyok alapos indoklása folytán megkeresik az igazságügyminisztert, hogy ez okok alapján a székely katonai javak iránt 1869-ben kelt legmagasabb kegyelmi leiratát kibővíteni méltóztassék oly módon, hogy a kérdéses pénzalap a jogos tulajdonnal bíró volt székely huszár családok kizáró szabad rendelkezése alá jusson. A felirat egyhangulag elfogadtatott s a jelen voltak által azonnal aláíratott. Most aláírás végett még mind a volt három századhoz megküldetik a a felirat s augusztus első felében át fog adatni az igazságügyminiszternek a várva várt kedvező válaszáért.

— Váltószörnyeteg. Az első váltó, mely a hadiköltség megfizetése végett Berlinbe érkezett, s melyen a francia pénzügyminiszter neve, mint elfogadó aláírva, 1,200,000 tallérról van kiállítva és 62 tisztaléros bélyeggel van körülragatva.

— Az angol nyelv levélszerinti önképzésének 13-dik levele, írta P. Nagy Sándor beküldetett. A levelek ifj. Csáthy Károly debreczeni könyv árus kiadványai, Egy levél ára 30 kr. o. é.

— A magyar keleti vasut, mely annyi válságon ment át s oly keservesen mozog előre, hir szerint végre erőlyesebben fog építtetni s e czélből a részvényesektől a még hátra levő összeg, részvényenkint 48 frt ezüstben, legközelebb már be fog szedetni. Magára a részvényre a teljes befizetésnek kedvező hatása leendő. Minjtan régi tapasztalás szerint csak az egészen befizetett papírok bírnak igazi forgalommal a pénzpiaczon. A nagy kérdés azonban az, vajjon azon összeg, mely e befizetésekéből még be-

folyik, elegendő lesz-e a magyar keleti pálya teljes kiépítésére? a Waringék által folytatott gazdálkodás után nem ok nélkül kétkednek sokan ez iránt.

— **Bécs, aug. 1.** Az 1860-ik sorsjegyek kisorolásánál a következő számsorozatok huzattak ki:
185 755 407 2088 2568 3089 3555 3787 3977
4229 4661 4762 4793 4892 5335 5470 5580 5905
6181 6406 7101 7113 7395 7405 8048 8160 8232 8491
8795 8939 9053 9674 9992 10081 10143 10461 10612
10882 11070 11195 11558 12671 12811 13178 13274
13626 13873 14612 15717 16717 16802 16881 17107
17457 17823 18058 18192 18308 18572 18777 19152
19207 19255 19261 19359 19610 19853,

— **Régiség.** Nagyváradon van egy derék öreg ur, ki egy csizmában jár — 50 év óta. E lábbeli még jurátus korából maradt fenn az öreg urnak, s azt rendszeren diszruhához, ünnepélyek alkalmával használja. Mi az oka e csizma tartós voltának: a borjú-e, melynek bőréből készült? a csizmadia-e, a ki csinálta? vagy az ünnepélyes alkalmak ritka volta? vagy végre a váradi kövezt?

— **Egy millió levélbélyeg.** A bécsi „Tagblatt” egy igen érdekes fogadásról tett annak idejében említést melyet jul. 31-iki számában emlékeztetbe hoz. Egy nevelőnő ugyanis fogadást tett egy előkellő angollal az iránt hogy ő egy év letelte alatt egy millió levélbélyeget összegyűjt, ha ez nem sikerülne neki, úgy akkor kötelezi magát 10 éven át az angol szolgálatába lépni minden fizetés nélkül, ha pedig a bélyegeket összegyűjti, úgy az angol fizet 1000 font sterlinget. A fogadás a szabályok szerint meg is kötöttett egy jegyző jelenlétében, a határidő augusztus 1-én letelt, — A mint a „Tagblatt” értesül, a leány a győztes.

— **A honvédelmi és közoktatási miniszteriumok** közt létrejött megegyezés folytán az olyan néptanítók, kik növendékeiket a tornászaton kívül, a fegyverkezelés, czéllövészet s katonai gyakorlatok elemeire oktatják, miután ezáltal ugyszólván folytonosan katonailag gyakorolják magokat, béke idején a tetteleges szolgálatlétet s az őszi gyakorlatok alól fölmentetnek.

— **A szerb congressus** 42 szóval 20 ellenében elhatározta, hogy a patriarcha választásához hozzá fog. E határozat azért is figyelmet érdemel, mert a Miletics pártjának bukását jelenti. Mileticsék ugyanis a leghevesebben elleneztek a patriarcha választást, de leszavaztatnak, s most Subotits mérsékeltebb befolyása kerekedett felül.

— **Fegyvergyártás.** A francia fegyvergyárakban a kormány felszólítása folytán most éjjel-nappal dolgoznak, elannyira, hogy naponkint ezer darab fegyvert készítenek el tökéletesen. Hiszik, hogy ily tömeges productio mellett egy év alatt 500,000 egészen ajszerkesztű fegyver áll a kormány rendelkezésére.

— **A hontalan.** A napilapok közelébb sűrűen foglalkoztak bizonyos Nagy Jánossal, ki 1849 után, mint volt honvéd az északamerikai egyesült államokba menekült s legujabban La Porte-ban Indiána államban tartózkodott. Közelebb egy levelet is küldött magyarországi rokonaihoz, melyben élénk honvágyát fejezte ki s egyúttal megkérte a honvédek támogatását, hogy segélyforrások hiányában hazájába visszatérnie lehetetlen. Mint ujabban értesülünk, a nevezettnek fia Nagy Sándor, veszprémi illetőségű napszámos, folyamodott a belügyérhez atyjának hazaszállítása iránt. A belügyminiszter, miután az érdekeltek szorult anyagi helyzete hivatalosan megállapított, az agg honvéd hazaszállítására a külügyminiszteriumot még múlt hó 26-án fölkerlte. A külügyminiszter ennek folytán már utasította a new-yorki osztrák-magyar konzulátust arra, hogy a nevezett Nagy János hollétét kipuhatolva, őt díjtalanul hazaszállíttassa. Az öreg honvédnek tehát csak a posta fordultáig kell várni, hogy azután édes övének viszontlátására hazájába indulhasson.

— **A közös hadügyminiszterium** személyzetének látszáma alább fog szállíttatni, és pedig egyelőre 2 vezérőrnagy, 1 ezredes hadbíró, 2 alezredes, 1 őrnagy a segédhivatali személyzetből, 3 százados és 2 főhadnagy a hadsereg állományából, 6 százados a segédhivatali személyzetből és 2 fogalmazóhivatalnok a 9-ik rangosztályból fog kilépni s ezenkívül még a rubázati főfelügyelőség fog feloszlatatni. A személyzet létszáma még jobban is alá fog szállíttatni.

— **Rögtöni halál.** Jnlius hó 30-án a wels melletti Neumarkt városka plébánosa hoszasabb praedicációjában kimerülve, midőn az oltár elé lépet misét szolgáltatandó, szélhűdéstől évre, rögtön meghalt.

— **A fényképezés gyakorlati** használatának egy új mondját kezdik alkalmazni azok a kereskedő házak, melyek utazó ügynököket foglalkoztatnak; megküldik ugyanis az ügynök arczképét oly hozzáátétellel, hogy csak annak adassék hitel, ki a fényképnek megfelel. Mindenestre fontos lépés a család meggátolására.

— **A szebeniek** megunták a zsarolást, a melyet az ottani mézáros urak praktizáltak. Egy okos ember erre neki áll, új husboltot nyit, 21 krajczárjával méri a hus fontját, s a vevők számára külön berendezéssel egy ellenőrző mérleget tart, a melyen a vevő utánmérheti a vásárolt husmenyiséget s ez a soliditás rögtön megnyerte a közönséget.

— **A tiszai vaspályán** Püspök-Ladány közelében múlt éjjel összeütközés történt a távirat eddig egy halottat és néhány sebesültet jelez.

Jegyzéke

a m.-vásárhelyi m. k. urbéri-törvényszéknél folyó 1871 év aug. 12-én nyilvános ülésben előadandó ügydaraboknak

Pótülők Bodila János által.

Török Zsigmondnak Hanneheim István e. p. Szabó Jánosnak Ignác Mihály e. p. Karácsoni Istvánné, Komáromi Zsuzsánna e. p. Sipós Eleknek Havadtói Jánosné e. p. Ugrón Jánosnak Mayer Niculay. e. p.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(aug. 7.)

5% metallique	59.45
5% nemz. államkölesön	69.55
1860. államkötvény	101.45
Bankrészevény	766.—
Hitelrészevény	286.80
London	121.90
Ezüst	121.—
Arany	5.81 ¹ / ₂
Napoleon arany	9.73
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	80.20
" " " temesi	78.50
" " " erdélyi	76.75
" " " horvát-slavon	86.25

Felelős szerkesztő: RAPOLTY KÁROLY.

HIRDETME NYEK.

Sz. 3281. 1871.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely sz. kir. város közönsége részéről köztudomásra juttatik, miszerint a főméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 1843. szám alatt tisztelet engedélye folytán a Maros folyam II-ik ágán építendő nagyhid kiépítése fölött folyó év **augusztus hó 16-án d. e. 9 órakor** a város tiszti házában nyilvános árlejtés fog tartatni, miről vállalkozni kívánók, azon figyelmeztetéssel értesíttetnek miszerint a felkiáltandó 10,596 frt 59 kr. összeg 5%-ját minden árlejtezni kívánó a bizottmány kezeihez letenni köteles; a nem helybeliek vállalkozási képességükről, erkölcsi és politikai maguk viseletéről hiteles bizonyítványt előmutatni tartoznak.

Megjegyeztetvén, hogy az előmérésben kijelölt ezen hid építéséhez cserfát a városi közönség díj nélkül szolgáltatja ki.

Az árlejtési föltételek rajz és előmérés a tiszti háznál hivatalos órákban a főjegyzői irodában előlegesen is megtekinthetők.

Szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok a szóbeli árlejtés megkezdése előtt elfogadtatnak.

Maros-Vásárhelytt, 1871. augusztus 1-én.

A városi Tanács.

(61)

2—3

Az 510. 511. és 517. 1871. számokhoz.

Árlejtési hirdetmény.

A főméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési ministerium folyó évi junius hó 16- és 19-ről 9478. 9517. és 9591. számok alatt kelt magas rendeletével az alább egyenként megnevezendő helyreállítási munkálatokat engedélyezvén, azok végrehajtásának biztosítására jelen évi **augusztus hó 21-én d. e. 10 órán kezdve** nyilvános árlejtés fog tartatni a maros-vásárhelyi m. kir. mérnöki hivatal irodájában.

Az árlejtés tárgyát képező helyreállítási munkák s az azokra engedélyezett összegek következők:

1 A kolozsvár- brassói államut 6⁷/₈—7¹/₈ mértföld szakaszában Gerend és Hadrév közt eső 103 és 104. számú két kis tahid, meleknek tökéletesen egyenlő anyagokból és méreteken újraépítendő, egyen-egyen 638 frt
összesen 1316 frt — kr o. é.

2. A maros-vásárhelyi államut 2⁰/₈—2²/₈ mértföld szakaszán Gernyeszegnél 52 folyó öl hosszban a Maros mellett új korlát-fák helyreállítása összesen 291 ftr 03 kr o. é.

3. A kolozsvár- brassói államut 9—10⁶/₈ mértföld szakaszában Kutyalva-, Radnot- és Csapónál a Maros mellett új korlát-fák helyreállítása összesen 660 frt 84 krral.

Az itten megjelölt helyreállítások árlejtése tételenként **elkülönítve** fog megtartatni s a legjutányosabb vállalkozónak átadatni.

Vállalkozni kívánók kéretnek mindenik tárgyra nézve külön 5% bánatpénzzel ellátva a fennmegjelölt helyen és időben megjelenni hol addig is az árlejtési föltételek és egyéb szükséges okmányok megtekinthetők.

Szabályszerűen készített és fölszerelt zárt ajánlatok csak a szóbeli árlejtés megkezdéséig fogadtatnak el.

Maros-Vásárhelytt, 1871. július hó 27-én.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

(60)

2—3

Az általános elemi biztosítóbánk

melynek intézményei a kielégítésre legteljesebb biztosítékot nyújtanak, alólirt által elfogad biztosítási ajánlatokat,

jég, tűz, villámcsapás és szétrombolás ellen

lak- és gazdasági épületekre, áruraktárokra, kicséptelt vagy szalmában levő terményre, a mezei gazdaság és müipar egyéb terményeire

földmívelői és más szerszámokra, állatok gyárak, gépek és szerekre,

háziesszközök u. m. butorok, ruha és fehérneműekre stb.

A jég elleni biztosításnál az eddigi szokásban volt különféle osztályozás helyett a díjak csak két osztály szerint fognak számíttatni és pedig az első osztályban **legolcsóbb díjak, tekintet nélkül arra vagyon az utobbi 5 évben jégverés volt-e vagy sem** a másodikban felemelt díjak igen veszélyesnek ismert helyekre nézve.

A díjak nagyobb összegnél **váltak** által fizethetők, melyek aratás után lesznek beváltandók.

Egyszerűsített felvétel, okszerű árszabály, **legolcsóbb díj**, lényeges engedések, könnyebbitett lefizetés, fokozatos leszállítása mellett.

Részesítés a tiszta jövedelemben, biztosított tagok (helyi választmány) véleményadása a kár nagyságáról, az évi nyereség 10%-tól átengedése, tűzvédeszköz és oltószerekre **egyéb ujtások.**

Felvilágosítással áttekintések és bevallási nyomtatványokkal a legnagyobb készséggel és díjmentesen szolgál.

A maros-vásárhelyi főügynökség
az Székelyföld, Tordamegyére és Beszterczevidékre.

Melczer és Milchnél,
pipere, norinbergi és rövidáru üzlet, főpiacz.

(33)

12—*